

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Instytut Historii Sztuki i Kultury WHiDK

Kierunek:

Historia sztuki

Poziom:

studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Metodologia historii sztuki

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot obowiązkowy

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok I, semestr zimowy

Wymiar:

wykład: 30 godz.

Punkty ECTS:

wykład: 3

Forma zaliczenia:

wykład: egzamin

Prowadzący:

wykład: dr hab. Marta Leśniakowska, prof. UPJPII;

Koordynator sylabusa:

dr hab. Marta Leśniakowska, prof. UPJPII

Sylabus dostępny w ramach:

- [Metodologia historii sztuki](#) [na kierunku:] [Historia sztuki](#) (Hsz), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr zimowy

◦ [prowadzący wykład:30h/e/3ECTS]: dr hab. Marta Leśniakowska, prof. UPJPII;

Wymagania wstępne:

Wiedza z historii sztuki, kulturoznawstwa

Cele:

Celem wykładu jest zapoznanie studentów z metodami badawczymi i teoriami stosowanymi we współczesnej humanistyce oraz ich zastosowania w pracy historyka sztuki.

Treści kształcenia:

T.1 - Problematykę metodologiczną otwierają zagadnienia wstępne odnoszące się do przedmiotu historii

sztuki: definicji sztuki; jej pojmowania dawniej i obecnie; klasyfikacji sztuk plastycznych; zagadnień związanych z przestrzeniami, w jakich funkcjonuje dzieło sztuki (w "terenach", muzeum i kolekcji). Przedstawiony jest zarys dziejów dawnej historiografii artystycznej i naukowej historii sztuki.

T.2 - Co to jest teoria i teoria teorii; co różni teorię od metodologii.

T.3 - Co to jest forma, znak i symbol i jak się je analizuje:

a) Metoda formalistyczna: formalizm w historii sztuki i metoda Wolfflina oraz jego kontynuatorów;

b) ikonografia i ikonologia:

- ikonologia Panofsky'ego,
- ikonologia po Panofsky'm,
- zastosowanie metody ikonograficznej i ikonologicznej;

c) semiotyka:

- twórcy semiotyki (de Saussure i Peirce),
- systemy i kody i ich interpretacja,
- semiotyka a historia sztuki; wykorzystanie semiotyki w badaniach nad sztuką,
- słowo i obraz.

T.4 - Konteksty sztuki:

a) historia idei;

b) sztuka i historia sztuki w perspektywie marksizmu i materializmu;

c) Nowa Historia Sztuki (NAH):

- feminizm i jego wykorzystanie w badaniach nad sztuką;
- historia feministycznej historii sztuki,
- tendencje w feministycznej historii sztuki,
- esencjalizm i feministyczna historia sztuki;
- seksualność, LGBTI Studies i Teoria Queer:
- performatywność gender i jej zastosowanie w historii sztuki;
- studia nad kulturą i teoria postkolonialna;
- historia sztuki a studia nad kulturą i kulturą wizualną,
- wykorzystanie studiów nad kulturą i teorii postkolonialnej w historii sztuki.

T.5 - Psychologia sztuki i percepcja sztuki:

a) psychoanaliza i jej zastosowanie w historii sztuki:

- Freud i jego teoria w zastosowaniu do badań nad sztuką,
- teoria archetypów Junga i jej zastosowanie w badaniach nad sztuką.
- Lacan i jego teoria w zastosowaniu do badań nad sztuką,
- psychoanaliza i jej zastosowanie w obecnych badaniach nad sztuką;

b) teorie recepcji (psychologia sztuki, reader-response, estetyka recepcji);

T.6 - Współczesne metody badania sztuki :

a) hermeneutyka;

b) strukturalizm i poststrukturalizm:

- kultura jako struktura; opozycje binarne,
- intertekstualność i „śmierć autora”,
- historia i wiedza jako władza (Foucault);

c) teoria dekonstrukcjonistyczna w historii sztuki

d) postmodernizm w historii sztuki:

- modernizm(-y) v. postmodernizm a historia sztuki,
- przeciw "wielkim narracjom",
- fragmentaryzacja, pastisz, symulakrum,

nowa nauka o obrazie (Georges Didi-Huberman, Hans Belting i in.).

Efekty kształcenia:

WIEDZA

W_1 Student ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej historii sztuki, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej.

W_2 Student ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu historii sztuki i innych nauk historycznych.

W_3 Student ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, szczegółową wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla historii sztuki, szczególnie w zakresie muzealnictwa i konserwatorstwa.

W_4 Student ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, szkołach badawczych, obejmującą wybrane obszary dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla historii sztuki.

UMIEJĘTNOŚCI

U_1 Student posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla historii sztuki.

U_2 Student posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, samodzielnego formułowania wniosków i krytycznych wypowiedzi oraz tworzenia syntetycznych podsumowań.

KOMPETENCJE

K_1 Student ma świadomość swojej wiedzy z zakresu historii sztuki, ochrony dziedzictwa kulturowego, umiejętności warsztatowych oraz rozumie potrzebę pogłębiania ich przez całe życie; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób.

Metody i narzędzia dydaktyczne:

M.1 Wykład

M.2 Prezentacja multimedialna

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Egzamin pisemny z oceną. Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest ocena uzyskana na podstawie punktacji z pisemnego egzaminu.

Lektury podstawowe:

D'Alleva A., Metody i teorie historii sztuki, Universitas: Kraków 2008;

Perspektywy współczesnej historii sztuki. Antologia przekładów "Artium Quaestiones", red. M. Bryl, P. Juskiewicz, P. Piotrowski, W. Suchocki, Poznań 2009.

Lektury uzupełniające:

Arnheim R., Sztuka i percepcja wzrokowa, Gd. 2005;

Bal Mieke, Wędrujące pojęcia w naukach humanistycznych, Warszawa 2012;

Barthes R., Światło obrazu, Warszawa 1996;

Baudrillard J., Symulakry i symulacja, Warszawa 2005;

Benjamin W., Twórca jako wytwórca, Poznań 1975;

Berger J., Sposoby widzenia, Poznań 1997;
Berger J., O patrzeniu, Warszawa 1999;
Semiotyka kultury, Warszawa 1977;
Białostocki J., Temat ramowy i obraz archetypiczny: psychologia i ikonografia, w: tenże, Teoria i twórczość, Poznań 1961;
Białostocki J., Historia sztuki wśród nauk humanistycznych, Wr-W-Kr -Gd 1980;
Białostocki J., Symbole i obrazy. Studia i rozprawy z dziejów sztuki i myśli o sztuce, Warszawa 1982;
Bryl M., New Art History, nauka, polityka, obyczaj, „Artium Quaestiones“ VII, Poznań 1995;
Bryl M., Suwerenność dyscypliny. Polemiczna historia historii sztuki od 1970 roku, Poznań 2008
Derrida J., Prawda o malarstwie, Gdańsk 2003;
Freedberg D., Potęga wizerunków. Studia z historii sztuki i teorii oddziaływania, Kr. 2005;
Gombrich E., Sztuka i złudzenie. O psychologii przedstawienia obrazowego, Warszawa 1981;
Nead L., Akt kobiecy. Sztuka, obscena i seksualność, Poznań 1998;
Pollock G., Polityka teorii: pokolenia i geografie. Teoria feministyczna i historie historii sztuki, „Artium Quaestiones“ - VIII, Poznań 1997;
Postmodernizm. Antologia przekładów, Kraków 1997;
Rosińska Z., Psychoanalityczne myślenie o sztuce, Warszawa 1985;
Wölfflin H., Podstawowe pojęcia historii sztuki. Problem rozwoju stylu w sztuce nowożytnej, Gd. 2006;
Žižek S., Patrząc z ukosa. Do Lacana przez kulturę popularną, Warszawa 2003.

Uwagi: